

Gáll József - Pap Gyula

**BEVEZETÉS A
PÉNZÜGYI MATEMATIKÁBA**

**HASZNOSSÁGELMÉLET
PORTFÓLIÓMENEDZSMENT
OPCIÓELMÉLET**

**SZEGEDI
EGYETEMI
KIADÓ
POLYGON**

2010

Tartalomjegyzék

Előszó	1
I. Hasznosságelmélet	7
1. Hasznosságelméleti bevezető	9
1.1. Preferenciarendezés és hasznosságfüggvények	9
1.2. A hasznosság maximalizálása	18
1.3. Néhány klasszikus hasznosságfüggvény	21
2. A várható hasznosság	25
2.1. Axiómák és a modell	26
2.2. Gyakorlati cáfolatok, kritikák	32
II. Portfóliómenedzsment és kockázat	37
3. Kockázatkerülés	39
3.1. A kockázatkerülés értelmezése	39
3.2. A kockázatkerülés mértéke	44
3.3. Optimális hasznosságú portfóliók	49
3.4. Értékpapírok kereslete	54
4. Sztochasztikus dominancia	61
4.1. Elsőrendű sztochasztikus dominancia	61
4.2. Másodrendű sztochasztikus dominancia	65
4.3. Kereslet versus sztochasztikus dominancia	68
5. Mean-variance portfólióanalízis	75
5.1. Jelölések és az alapfeladat	75
5.2. Hatékony portfóliók görbéje	79
5.3. Tőkepiaci egyenes, CAPM	87

6. Kockázati mértékek	95
6.1. Koherens mértékek	96
6.2. Value at Risk – A kockázatos érték	99
6.3. Expected shortfall – A nagy veszteségek átlaga	105
III. Opcióelmélet	111
7. Értékpapírpiacon	113
7.1. Alapértékpapírok és kereskedés a piacon	114
7.2. Opciók	121
8. Diszkrét idejű piacok	131
8.1. A piacok definíciója	131
8.2. Stratégiák és fedezet	134
9. Arbitrázs	141
9.1. Arbitrázsstratégiák és ekvivalens martingálmértékek	141
9.2. Arbitrázsmentességre vonatkozó feltételek	145
10. A piac teljessége	151
11. Opcióárazás	159
A. Függelék	173
A.1. Néhány nevezetes kalkulus alaptétel	173
A.2. Valószínűségszámítás és martingálok véges eseménytérén	174
Bibliográfiai megjegyzések	191
Fontosabb jelölések	195
Irodalomjegyzék	199
Tárgymutató	203